

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до частини шостої статті 150 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»
щодо оплати праці державних службовців апаратів судів
(реєстр. № 11158 від 08 квітня 2024 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 09 квітня 2024 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 01 травня 2024 року (протокол № 159) проект Закону про внесення змін до частини шостої статті 150 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо оплати праці державних службовців апаратів судів (реєстр. № 11158 від 08 квітня 2024 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є врегулювання деяких питань оплати праці державних службовців апаратів судів та створення належних умов для функціонування судів, гарантованих Конституцією України.

Для досягнення зазначеної мети авторами Законопроекту пропонується внести зміни до частини шостої статті 150 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон), а саме: до розмірів посадових окладів державних службовців апаратів судів, встановлених схемою посадових окладів, додатково застосувати такі регіональні коефіцієнти: 1) 1,1 - якщо суд розташований у населеному пункті з кількістю населення щонайменше сто тисяч осіб; 2) 1,2 - якщо суд розташований у населеному пункті з кількістю населення щонайменше п'ятсот тисяч осіб; 3) 1,25 - якщо суд розташований у населеному пункті з кількістю населення щонайменше один мільйон осіб; у випадку, якщо суд розміщується в декількох населених пунктах, застосовується регіональний коефіцієнт за місцезнаходженням органу, який провів державну реєстрацію такого суду.

Згідно з фінансово-економічними розрахунками Законопроекту регіональні коефіцієнти будуть застосовуватись у 197 судах до посадових окладів 8 066 державних службовців. Фінансування вищезазначених видатків у 2024 році пропонується здійснити за рахунок очікуваного збільшення понадпланових надходжень судового збору на суми, зазначені у фінансово-економічному обґрунтуванні. У разі запровадження регіонального коефіцієнту з 1 травня 2024 року необхідні додаткові видатки на цю мету у 2024 році

становитимуть 270 735,8 тис. гривень. В подальшому видатки на запровадження регіонального коефіцієнту складатимуть 406 103,7 тис. гривень щорічно.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (стаття 1, частини перша, друга статті 8, частина третя статті 22 Основного Закону України).

Відповідно до частин першої, другої, четвертої, сьомої статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Статтею 130 Основного Закону України передбачено, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя.

Згідно з частиною четвертою статті 5 Закону України «Про державну службу» особливості правового регулювання державної служби в системі правосуддя визначаються законодавством про судоустрій і статус суддів.

Статтею 150 Закону передбачено, зокрема, особливості проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя, порядок оплати праці таких працівників.

Законопроектом пропонується збільшити посадові оклади державних службовців апаратів судів, застосувавши регіональні коефіцієнти 1,1, 1,2 та 1,25 до розмірів посадових окладів державних службовців апаратів судів, встановлених схемою посадових окладів.

Члени Комітету звертають увагу на те, що частиною четвертою статті 135 Закону передбачені аналогічні регіональні коефіцієнти до базового розміру посадового окладу судді.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ), в цілому розуміючи мотиви суб'єктів права законодавчої ініціативи, висловило деякі зауваження та пропозиції до Законопроекту.

Зокрема, ГНЕУ звертає увагу, що визначення конкретних коефіцієнтів з урахуванням яких формується посадовий оклад державного службовця суду (в

тому числі його апарату), органу та установи системи правосуддя, виходячи зі змісту положення Закону, належить до повноважень Кабінету Міністрів України та Державної судової адміністрації України. При цьому Законопроектом пропонується додатково визначити конкретні регіональні коефіцієнти, що застосовуються до розмірів посадових окладів державних службовців апаратів судів. Такий підхід, на думку ГНЕУ, коли при застосуванні виникає ситуація, за якою коефіцієнти до посадових окладів державних службовців апаратів судів одночасно визначаються як рішенням Уряду, так і безпосередньо законом, ускладнює реалізацію відповідних положень і може створити ризики неоднозначного тлумачення.

Державна судова адміністрація України підтримує прийняття Законопроекту.

Пунктами 1, 6, 14 частини першої статті 92 Конституції України передбачено, що виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; засади регулювання праці і зайнятості; судоустрій.

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Основного Закону України).

Члени Комітету вважають, що під час підготовки до другого читання цього Законопроекту є необхідність у застосуванні положення частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України в частині застосування регіональних коефіцієнтів до посадових окладів всіх працівників суду (в тому числі патронатних).

Врахувавши вищевикладене та обговоривши Законопроект, відповідно до статей 93, 111, 114, 116 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до частини шостої статті 150 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо оплати праці державних службовців апаратів судів (реєстр. № 11158 від 08 квітня 2024 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України, і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

2. Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України на пленарному засіданні під час розгляду зазначеного Законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у його тексті, інших структурних частин Законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання Законопроекту.

3. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Маслова Д.В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

